

Οι δράσεις της κεντρικής ομάδας του Σ.Ε.Α.Β. στο πλαίσιο του Ε.Σ.Π.Α.

Γιώργος Βεράνης, Βασιλική Μολέ, Παντελής Μπράττης, Απόστολος Παλαιός, Ευγενία Σισαμάκη

Ε.Μ.Π., Σ.Ε.Α.Β., Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών,
gveranis@unioncatalog.gr, vmole@unioncatalog.gr, pbrattis@unioncatalog.gr
appalaios@unioncatalog.gr sisamaki@central.ntua.gr

Υπηρεσία Υποστήριξης Βιβλιοθηκονόμου και Διαχείρισης, Διάχυσης και Ανάπτυξης Λογισμικών Βιβλιοθηκών

Στο πλαίσιο του Έργου «Προηγμένες, Κεντρικές Υπηρεσίες Ψηφιακών Βιβλιοθηκών Ανοικτής Πρόσβασης Σ.Ε.Α.Β.» και συγκεκριμένα στο Υποέργο 9 «Υπηρεσίες Προστιθέμενης Αξίας για Βιβλιοθήκες και Υπηρεσίες Πληροφόρησης, Λοιπούς Φορείς και Τελικούς Χρήστες» υπόκειται η Δράση 9.1 «Υπηρεσία Υποστήριξης Βιβλιοθηκονόμου και Διαχείρισης, Διάχυσης και Ανάπτυξης Λογισμικών Βιβλιοθηκών». Πρόκειται για μια δικτυακή πύλη που περιέχει πληροφορίες, αλλά και εργαλεία απαραίτητα σε βιβλιοθηκονόμους και βιβλιοθήκες.

Η ανάγκη για την ανάπτυξη μια τέτοιας πύλης προέκυψε από την απουσία ενός χώρου όπου οι εργαζόμενοι σε βιβλιοθήκες μπορούν να απευθυνθούν για να εκφράσουν απορίες ή προβληματισμούς, να ενημερωθούν για τις νέες εξελίξεις στο χώρο των βιβλιοθηκών ή να μοιραστούν τεχνολογικές καινοτομίες. Σε μια εποχή που οι τεχνολογικές εξελίξεις τρέχουν και υπάρχει ραγδαία ανάπτυξη σε ανοικτά και ελεύθερα λογισμικά, οι ετερόκλητες ανάγκες των χρηστών των βιβλιοθηκών και η αναβάθμιση του ρόλου των βιβλιοθηκών πέρα από απλά αναγνωστήρια σε κέντρα μάθησης και γνώσης, καθιστούν απαραίτητη την συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και εξέλιξη του προσωπικού των βιβλιοθηκών ώστε να ανταπεξέλθει στις αυξανόμενες ανάγκες. Επιπροσθέτως, δεδομένου ότι οικονομικές εξελίξεις στο χώρο της παιδείας και συνεπώς των βιβλιοθηκών μόνο ευοίωνες δεν είναι, η ανάγκη για ελεύθερη και δωρεάν εκπαίδευση και ενημέρωση του προσωπικού των βιβλιοθηκών είναι ζωτικής σημασίας.

Βάσει της παραπάνω συλλογιστικής δημιουργήθηκε η δικτυακή πύλη για την ενημέρωση του προσωπικού των βιβλιοθηκών που φέρει το όνομα «Biblioθηκονόμος». Βασικός ρόλος της πύλης είναι να ενημερώνει τους υπαλλήλους των βιβλιοθηκών με νέες εξελίξεις και γεγονότα του χώρου, αλλά και επερχόμενες εκδηλώσεις. Πέρα από αυτό όμως, έχει δημιουργηθεί ηλεκτρονικό γραφείο πληροφόρησης (e-help desk), όπου θα δίνονται άμεσα απαντήσεις σε οποιοδήποτε προβληματισμό ή απορία σχετικά με τις βιβλιοθήκες. Πέρα από τον ενημερωτικό χαρακτήρα της πύλης και με σκοπό τον εμπλουτισμό της με εργαλεία και υπηρεσίες υψηλού επιστημονικού επιπέδου, δημιουργήθηκαν επιπλέον το ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών "HEALJournal", το πρόγραμμα πληροφοριακής παιδείας για βιβλιοθηκονόμους (ΠΠΠΒ), το ηλεκτρονικό μητρώο λογισμικών βιβλιοθηκών και η ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών "ΚΟΗΑ", το οποίο είναι βασισμένο σε λογισμικό ανοικτού κώδικα. Παρακάτω περιγράφονται αναλυτικότερα αυτές οι υπηρεσίες της δικτυακής πύλης «Biblioθηκονόμος».

HEALJournal: ηλεκτρονική περιοδική έκδοση των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών

Στο πλαίσιο των έργων της Ψηφιακής Σύγκλισης, ο ΣΕΑΒ προχώρησε, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία του πρώτου περιοδικού των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, του HEALJournal. Το περιοδικό είναι μια συλλογική προσπάθεια των Επιστημόνων Πληροφόρησης που προέρχονται από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, και προσβλέπει στη δημιουργία μιας ευρύτερης κοινότητας επιστημόνων, προερχόμενων από τις δεξαμενές του επιστημονικού δυναμικού της Επιστήμης της Πληροφόρησης (συμπεριλαμβανομένων των πεδίων της Αρχαιονομίας και Μουσειολογίας) αλλά και άλλων παρεμφερών επιστημονικών πεδίων, όπως της Τεχνολογίας, της Πληροφορικής, των Ανθρωπιστικών, των Κοινωνικών και Οικονομικών Επιστημών. Ιδιαίτερα, στόχος του περιοδικού είναι η προσέλκυση επιστημόνων και από τα άλλα αυτά επιστημονικά πεδία και η ενθάρρυνση συνεργατικών πρωτοβουλιών στο πλαίσιο και της διεπιστημονικότητας του πεδίου της πληροφόρησης.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω του περιοδικού προσδοκούνται:

- Η ανάδειξη και η επιστημονική διερεύνηση θεμάτων της Επιστήμης της Πληροφόρησης αλλά και συγγενών (θεματικά όμορων) επιστημών.
- Η αύξηση (με έγκυρο και συστηματικό τρόπο) της προσβασιμότητας στην ερευνητική δραστηριότητα των Επιστημόνων της Πληροφόρησης.
- Η δημιουργία δικτύων συνεργασίας σε ερευνητικό και επιστημονικό επίπεδο.
- Η δημιουργία και η προώθηση/καλλιέργεια της κουλτούρας της Ανοικτής Πρόσβασης στους κόλπους των Επιστημόνων της Πληροφόρησης.

Το περιοδικό δημοσιεύει άρθρα με πρότυπη ερευνητική εργασία των οποίων η θεματολογία καλύπτει την παραγωγή, την ανακάλυψη, την αρχειοθέτηση, την αποθήκευση, την αναπαράσταση, την ανάκτηση, την παρουσίαση, την επεξεργασία, την διάθεση, τη χρήση και την αξιολόγηση των πληροφοριών και των εργαλείων και τεχνικών που σχετίζονται με τις διαδικασίες αυτές (Δανειζόμενοι από το αντίστοιχο αμερικάνικο περιοδικό). Συγκεκριμένα, καλύπτονται οι κύριες κατηγορίες από το JITA (Classification System of Library and Information Science).

Τα άρθρα που υποβάλλονται στο περιοδικό είναι γραμμένα στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα, ενώ εκτός από το κύριο μέρος του άρθρου, τα μεταδεδομένα που το συνοδεύουν καθώς και μία σύντομη περίληψη, είναι υποχρεωτικό να κατατίθενται και στις δύο γλώσσες. Η έκδοση του περιοδικού είναι αποκλειστικά ηλεκτρονική, καθώς επίσης και η υποβολή των άρθρων. Η συχνότητα έκδοσης είναι εξαμηνιαία [δύο (2) τεύχη ανά έτος] και ορίζεται σε Άνοιξη, Φθινόπωρο.

Βασικό χαρακτηρισμό και πλεονέκτημα του περιοδικού είναι ότι η πρόσβαση σε αυτό είναι ελεύθερη και υπόκειται σε καθεστώς Ανοικτής Πρόσβασης, υπό συγκεκριμένη αδειοδότηση. Ως εκ τούτου, προάγεται η ελεύθερη διακίνηση και ο διαμοιρασμός του επιστημονικού περιεχομένου του, συμβάλλοντας έτσι στην ανάδειξη και επιστημονική διερεύνηση θεμάτων της Επιστήμης της Πληροφόρησης αλλά και συγγενών επιστημών και συνεπακόλουθα, στην περαιτέρω δημιουργία δικτύων συνεργασίας σε ερευνητικό και επιστημονικό επίπεδο.

Το περιοδικό φιλοξενείται και υποστηρίζεται από το σύστημα OJS και μπορείτε να το εντοπίσετε στον ακόλουθο σύνδεσμο <http://ahileas.lib.ntua.gr/ojs/index.php/hli/index>.

Εξ' αποστάσεως Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας για Βιβλιοθηκονόμους (ΠΠΒ)

Η ελληνική πραγματικότητα στον τομέα της δημιουργίας και υλοποίησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων ΠΠ απέχει σημαντικά από το διεθνές σκηνικό. Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αποδεικνύονται ανεπαρκείς, στην πλειοψηφία τους, ως προς την υλοποίηση ΠΠΠ, καθώς παρατηρείται μικρή έως ανύπαρκτη ενσωμάτωση τέτοιων προγραμμάτων. Προφανώς η έλλειψη κατάλληλης κατάρτισης του προσωπικού, η ανεπάρκεια πόρων σε ορισμένες περιπτώσεις, ίσως και η λανθασμένη ιεράρχηση προτεραιοτήτων αναφορικά με τις υπηρεσίες, επηρεάζουν την υλοποίηση ΠΠΠ.

Μέχρι στιγμής, η σχετική βιβλιογραφία αναφέρεται στη σπουδαιότητα της ΠΠ για την ακαδημαϊκή κοινότητα και σε κάποια προγράμματα που έχουν υλοποιηθεί, σε αντίστοιχες έρευνες για το επίπεδο Πληροφοριακού Γραμματισμού των φοιτητών και μόνο. Ωστόσο, δεν υπάρχει κάποια πηγή αναφορικά με σεμινάρια απόκτησης δεξιοτήτων ΠΠ για βιβλιοθηκονόμους ή σχετικά προγράμματα εξειδίκευσης. Απουσιάζει δηλαδή από το προσκήνιο ένα από τα πλέον σημαντικά συστατικά της ΠΠ, ο καλά καταρτισμένος στην ΠΠ βιβλιοθηκονόμος.

Βάσει αυτών των δεδομένων, αποφασίστηκε η δημιουργία ενός ΠΠΠ προκειμένου να προσπαθήσει να καλύψει το κενό που υπάρχει αυτή τη στιγμή στην επιμόρφωση του προσωπικού που εργάζεται στις ελληνικές και κυπριακές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Το ΠΠΠ υποστηρίζεται τεχνικά από το αντίστοιχο σύστημα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που επίσης αναπτύσσει ΠΠΠ προς φοιτητές και αρχάριους χρήστες.

Το ΠΠΠ θα περιλαμβάνει μία σειρά από ηλεκτρονικά μαθήματα τα οποία θα στοχεύουν στην εξοικείωση του βιβλιοθηκονόμου με την έννοια της ΠΠ και με συγκεκριμένες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που θα τον καταστήσουν ικανό να γίνει ο ίδιος εκπαιδευτής. Επιπρόσθετα, θα γνωρίσει διάφορα ΠΠΠ στη σύγχρονη εποχή, σε διεθνές επίπεδο και θα αποκτήσει τις γνώσεις και την εμπειρία που θα του επιτρέψουν να μπορεί να εξειδικεύει ένα ΠΠΠ με βάση τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευόμενου κοινού, θα κατανοεί ποια είναι τα βασικά συστατικά του σωστού σχεδιασμού ενός μαθήματος ΠΠ.

Ο σχεδιασμός των μαθημάτων έχει βασιστεί τόσο στα συμπεράσματα από τη μελέτη σχετικής βιβλιογραφίας, όσο και στις ανάγκες που προέκυψαν από την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης στο χώρο των ελληνικών βιβλιοθηκών και ειδικά των ακαδημαϊκών.

Το ΠΠΠ δημιουργήθηκε μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Moodle, που αποτελεί ένα αντικειμενοστραφές περιβάλλον δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού. Το Moodle διαθέτει πληθώρα εργαλείων και λειτουργιών, ενώ σημειώνονται συνεχείς αναβαθμίσεις στην έκδοσή του που υποστηρίζονται από μια ισχυρή κοινότητα χρηστών και προγραμματιστών. Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι διατίθεται στην ελληνική γλώσσα και καλύπτει πολλές παιδαγωγικές μεθόδους. Δεδομένου ότι στην τηλεκπαίδευση ο εκπαιδευόμενος έχει εκ των πραγμάτων πιο ενεργό ρόλο απ' ό τι στη συμβατική εκπαιδευτική διαδικασία, αφού χρειάζεται να ασχοληθεί ως επί το πλείστον μόνος του με το εκπαιδευτικό υλικό το ΠΠΠ υπό αυτή τη μορφή, φιλοδοξεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας.

Το ΠΠΠ βρίσκεται σε φάση υλοποίησης, με το συνεχές εμπλουτισμό του με εκπαιδευτικό υλικό και με την ολοκλήρωσή του μπορείτε να εντοπίσετε στον σύνδεσμο <http://ilseab.lib.uth.gr/edu/>.

Πλατφόρμα ανοικτού κώδικα για δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου λογισμικών βιβλιοθηκών

Στόχος της πλατφόρμας του μητρώου είναι να δημιουργηθεί η πρώτη, για την Ελλάδα, υπηρεσία αποθετηρίου λογισμικών βιβλιοθηκών και γενικότερα λογισμικών διαχείρισης και οργάνωσης των πληροφοριών, ώστε να υπάρξει διάχυση των αποτελεσμάτων, τόσο σε επίπεδο οριζόντιας δράσης, όσο και σε επίπεδο κάθετης δράσης των ελληνικών ακαδημαϊκών και άλλων βιβλιοθηκών, αλλά και επιμέρους ομάδων, οι οποίες αναλαμβάνουν σχετικές δράσεις. Μέσω αυτής της υπηρεσίας τίθενται τα θεμέλια για τη δημιουργία μίας οργανωμένης κοινότητας, στο πνεύμα της συνεργασίας και της αλληλοϋποστήριξης, που στόχο έχει να προσφέρει αναβαθμίσεις, προσαρμογές, επεκτάσεις και δράσεις ελληνοποίησης των λογισμικών που θα κατατίθενται στο μητρώο.

Μέσα από την υπηρεσία θα αποφευχθούν οι επαναλήψεις σε έργα ανάπτυξης, ενώ θα επιτευχθεί ο καλύτερος συντονισμός των ομάδων που έχουν κοινούς στόχους. Οι ομάδες ή τα μεμονωμένα πρόσωπα θα ανήκουν όχι μόνο στον ακαδημαϊκό χώρο αλλά και σε χώρους όπως πολιτιστικοί οργανισμοί, άλλοι φορείς διαχείρισης πληροφοριών, δημόσιοι φορείς αλλά και ιδιωτικές εταιρείες. Βασική επιδίωξη της υπηρεσίας είναι η δημιουργία αποθετηρίου κώδικα για διάφορες εφαρμογές, με έμφαση στην τεκμηρίωση της ανάπτυξης, της χρήσης, της εγκατάστασής τους κ.λπ., αλλά και με απαραίτητη προϋπόθεση τα ανοικτά λογισμικά (χωρίς κλειστές άδειες χρήσης), ώστε να παρέχουν στο σύνολο της κοινότητας χρηστών ελεύθερο και ανοικτό λογισμικό για ευρεία χρήση.

Η δημιουργία της συγκεκριμένης υπηρεσίας σε συνδυασμό με την υποστήριξη των βιβλιοθηκονόμων, θα προωθήσει και στην ελληνική κοινότητα των βιβλιοθηκών και κέντρων πληροφόρησης την ενεργότερη και πιο συντονισμένη χρήση των ΕΛΛΑΚ. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο την πρόοδο και την ανάπτυξη, αλλά και την ορθολογικότερη διαχείριση των έμψυχων και υλικών πόρων του ευρύτερου χώρου.

Επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο αποτελεί τον πιλότο για τη λειτουργία της υπηρεσίας, είναι η παραγωγή μιας πλήρους λειτουργικής και σταθερής έκδοσης του ολοκληρωμένου βιβλιοθηκονομικού συστήματος ανοικτού κώδικα Koha,¹⁰⁵ με έμφαση στην επίλυση των προβλημάτων χρήσης της ελληνικής γλώσσας. Επίσης προβλέπεται μέσα από αυτή την πλατφόρμα να υποστηριχθεί και το λογισμικό smILLe ως κεντρική έκδοση συστήματος για διαδανεισμό. Βασικός σκοπός είναι να δημιουργηθεί μία κοινότητα χρηστών, επιστημόνων πληροφόρησης και προγραμματιστών, οι οποίοι να μπορούν να συμβάλλουν στην εξάπλωση και υποστήριξη των τεχνολογιών για Βιβλιοθήκες σε εθνικό επίπεδο τουλάχιστον. Είναι απαραίτητο η ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα, και ειδικά οι μικρές βιβλιοθήκες με ελάχιστες απαιτήσεις, να είναι σε θέση μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα να μπορούν αποκτούν και να χρησιμοποιούν ένα σύστημα αυτής της κατηγορίας, πλήρως λειτουργικό και με δυνατότητες μετάβασης από άλλα συστήματα προς αυτό.

Το αποθετήριο, είναι σε λειτουργική έκδοση καθώς σε αυτό φιλοξενούνται ήδη δράσεις της οριζόντιας δράσης του ΣΕΑΒ όσο και άλλα έργα από την πρωτοβουλία ορισμένων προγραμματιστών που εργάζονται στις ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Είναι διαθέσιμο προς χρήση στον σύνδεσμο <http://softrepo.lib.ntua.gr>.

¹⁰⁵ <http://www.koha.org/>

ΚΟΗΑ: Προσαρμοσμένο και παραμετροποιημένο Ολοκληρωμένο Σύστημα Βιβλιοθήκης (ILS), βασισμένο σε λογισμικό ανοικτού κώδικα

Στόχος της υποδράσης 9.1.6 είναι η προσαρμογή και παραμετροποίηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος βιβλιοθήκης (ILS – Integrated Library System), βασισμένο σε λογισμικό ανοικτού κώδικα ώστε οι βιβλιοθήκες μέλη του Σ.Ε.Α.Β. αλλά και οποιαδήποτε άλλη μικρή ή μεγάλη ελληνική βιβλιοθήκη να μπορεί άμεσα και χωρίς κόστος να εγκαταστήσει και να λειτουργήσει το επιλεγμένο ILS. Για το σκοπό αυτό, στην αρχή της υποδράσης πραγματοποιήθηκε μελέτη – έρευνα με την οποία προσδιορίστηκαν τα οφέλη που θα επιφέρει η προσαρμογή ενός λογισμικού ανοικτού κώδικα για βιβλιοθήκες και επιλέχθηκε στο σύστημα που θα υποστηρίξει τη δράση. Αυτό, δεν ήταν άλλο από το πιο δημοφιλές σε παγκόσμια κλίμακα ανοικτού κώδικα λογισμικού βιβλιοθηκών, το ΚΟΗΑ. Το ΚΟΗΑ αποτελεί ένα λογισμικό ανοικτού κώδικα το οποίο ικανοποιεί πλήρως τις ανάγκες των βιβλιοθηκών καθώς περιέχει όλες τις απαραίτητες εφαρμογές που χρησιμοποιούν και τα εμπορικά ολοκληρωμένα συστήματα βιβλιοθηκών ILS.

Η δημιουργία του ΚΟΗΑ ξεκίνησε το 1999 από την Katipo Communications για λογαριασμό της Horowhenua Library of Trust στη Νέα Ζηλανδία. Ένα χρόνο αργότερα πραγματοποιήθηκε η πρώτη εγκατάσταση, ενώ μέχρι σήμερα έχουν κυκλοφορήσει 3 κύριες εκδόσεις του με δεκάδες ενδιάμεσες αναβαθμίσεις. Σε όλο τον κόσμο υπάρχει μια μεγάλη ενεργή κοινότητα τεχνικών και βιβλιοθηκονόμων που υποστηρίζει, αναπτύσσει και βελτιώνει το ΚΟΗΑ. Σήμερα χρησιμοποιείται από χιλιάδες βιβλιοθήκες παγκοσμίως, ενώ τα τελευταία χρόνια υπάρχουν και ελληνικές βιβλιοθήκες που το έχουν εγκαταστήσει.

Στα θετικά σημεία της λειτουργικότητας του ΚΟΗΑ μπορούμε να αναφέρουμε την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας μεταξύ αυτού και άλλων συστημάτων και τεχνολογιών, την ύπαρξη αρχείων ιστορικού τροποποιήσεων, εγχειρίδια εγκατάστασης, αναφορά σε νέα χαρακτηριστικά της έκδοσης και τέλος λίστα προγραμματισμένων ενεργειών που θα περιέχουν μελλοντικές εκδόσεις του συστήματος.

Η δομή των εγγραφών που υποστηρίζει το ΚΟΗΑ μπορεί να είναι σε UNIMARC ή σε Marc21. Το λογισμικό χρησιμοποιεί πρωτόκολλο Z39.50 και παρέχει τη δυνατότητα εισαγωγής εγγραφών άλλων βιβλιοθηκών καθώς και τη δυνατότητα αντιγραφής όλων των καταλόγων του, ενώ παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα αντιγραφών ασφαλείας όλων των δεδομένων που εισάγονται στους καταλόγους τους. Κάτι τέτοιο καθιστά αδύνατη την απώλεια πληροφοριών που μπορεί να προκύψει από λάθος ενέργεια κάποιου χρήστη.

Επίσης, είναι συμβατό με πλατφόρμες όπως το Linux, Unix, Windows και MacOS, διαχειρίζεται on line και off line πηγές με το ίδιο εργαλείο, υπάρχουν RSS που τροφοδοτούνται με νέες παραγγελίες, υπάρχει δυνατότητα για εκτύπωση barcode κλπ.. Ένα άλλο θετικό σημείο είναι ότι ο δημόσιος κατάλογος OPAC επιτρέπει στο κοινό να πραγματοποιήσει αναζήτηση από τη βιβλιοθήκη ή εξ' αποστάσεως καθώς το περιβάλλον αναζήτησης είναι απλό και κατανοητό σε όλους τους χρήστες.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε αναλυτική αναφορά των λειτουργικών και των τεχνικών προδιαγραφών προσαρμογής του ΚΟΗΑ, για να προσδιοριστούν με σαφήνεια τα σημεία όπου είναι αναγκαία η παραμετροποίηση ή η προσαρμογή στο λογισμικό ΚΟΗΑ, ώστε το τελευταίο να μπορέσει να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας Ελληνικής βιβλιοθήκης.

Ακολούθησε η εγκατάσταση του ΚΟΗΑ στους server της ΕΔΕΤ και η προσαρμογή και παραμετροποίηση του με βάση τις ανάγκες που προέκυψαν από την παραπάνω αναφορά. Επιλέχθηκε η τρέχουσα ολοκληρωμένη έκδοση 3.10 του ΚΟΗΑ, η οποία εγκαταστάθηκε 2 φορές, μια με επιλογή μορφότυπου UNIMARC¹⁰⁶ και μια με επιλογή μορφότυπου MARC21,¹⁰⁷ ώστε οι βιβλιοθήκες που θα το χρησιμοποιήσουν να έχουν τη δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε αυτά τα 2 μορφότυπα. Και στις 2 εγκαταστάσεις χρησιμοποιήθηκε για την ευρετηρίαση της βάσης ο Zebra 2.0.44. Η προσαρμογή και η παραμετροποίηση των εγκαταστάσεων βρίσκεται σε εξέλιξη και αναμένεται μέχρι το τέλος του 2013 να έχει ολοκληρωθεί. Θα περιλαμβάνει ρυθμίσεις σε τεχνικό επίπεδο, ώστε η βιβλιοθήκη που θα θελήσει να «κατεβάσει» το ΚΟΗΑ από την υπηρεσία του Σ.Ε.Α.Β. να μπορεί γρήγορα και χωρίς προβλήματα να το κάνει. Επίσης το σύστημα θα παραμετροποιηθεί σε όλες του τις λειτουργίες ώστε να είναι άμεσα και σωστά διαθέσιμο για μια ελληνική βιβλιοθήκη. Οι λειτουργικές παραμετροποιήσεις του ΚΟΗΑ αφορούν σε όλα τα υποσυστήματα και λειτουργίες του προγράμματος, όπως ρυθμίσεις καθολικών προτιμήσεων του συστήματος, ρυθμίσεις βασικών παραμέτρων όπως Libraries και Groups, ρυθμίσεις μελών και κατηγοριών υλικού βιβλιοθήκης, παραμετροποιήσεις πεδίων και υποπεδίων MARC, ρυθμίσεις ευρετηρίων αναζήτησης, ρυθμίσεις λειτουργίας καθιερωμένων αρχείων, ρυθμίσεις βιβλιοθηκών αναζήτησης μέσω Z39.50 server (ανάλογα με το MARC που χρησιμοποιεί η έκδοση), ρυθμίσεις εμφάνισης εγγραφών στη αναζήτηση του υλικού, ρυθμίσεις OPAC κλπ. Επίσης θα γίνουν παρεμβάσεις και μεταφράσεις σε πίνακες του συστήματος όπου η αρχική έκδοση δεν χρησιμοποιεί ελληνικούς χαρακτήρες, όπως για παράδειγμα τα πεδία και υποπεδία του UNIMARC, τα οποία στη τελική έκδοση θα είναι στα ελληνικά.

Με την ολοκλήρωση της προσαρμογής και παραμετροποίησης των 2 εκδόσεων του ΚΟΗΑ 3.10 θα παραδοθεί στην ελληνική γλώσσα, και ένας πλήρης οδηγός εγκατάστασης και χρήσης του ΚΟΗΑ 3.10, ο οποίος θα βοηθήσει τους τεχνικούς και τους βιβλιοθηκονόμους που θα θελήσουν να χρησιμοποιήσουν το ολοκληρωμένο σύστημα βιβλιοθήκης ΚΟΗΑ.

Το έργο θα ολοκληρωθεί με την εγκατάσταση της έκδοσης 3.10 του ΚΟΗΑ σε 2 ελληνικές βιβλιοθήκες. Η εγκατάσταση θα γίνει με ευθύνη της τεχνικής ομάδας του Σ.Ε.Α.Β., η οποία σε συνεργασία με τις επιλεγμένες βιβλιοθήκες θα παραμετροποιήσει το σύστημα με βάση της ανάγκες και θα εκπαιδεύσει το προσωπικό τους στη λειτουργία του ΚΟΗΑ. Οι εγκαταστάσεις θα πραγματοποιηθούν σε servers της Ε.Δ.Ε.Τ. και θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι την άνοιξη του 2014.

Περαιτέρω πορεία εργασιών

Η ομάδα εργασίας συνεχίζει τις εργασίες στα προαναφερθέντα έργα, προκειμένου αυτά να ολοκληρωθούν πλήρως το προσεχές διάστημα και να διατεθούν προς χρήση και αξιοποίηση από την ακαδημαϊκή και βιβλιοθηκονομική κοινότητα.

Λαμβάνοντας υπόψη το πολυπληθές και πολυποίκιλο κοινό στο οποίο απευθύνονται οι υπηρεσίες, είναι αναγκαίο να υπάρχει διάδραση από τους χρήστες, έτσι ώστε να συγκεντρώνονται σχόλια, παρατηρήσεις και βελτιωτικές προτάσεις, τα οποία θα αξιοποιηθούν ανάλογα, προσβλέποντας στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο.

¹⁰⁶ <http://kohalib.lib.ntua.gr:8080/>

¹⁰⁷ <http://kohalib.lib.ntua.gr:8081/>